

3. אריה בחורף

"הרעיון החדש לא היה די-חדש או די-חזק לנצח לגמרי את הנושנות".

(י"ח ברנר, שכול וכישלון)

שפרה אספה איכשהו את כוחותיה. היא לא ידעה אם היא מתקרבת למטרה או מתרחקת. למצוא מישהו שיעיף אותה, יגרום לה לעניין, לריגוש.

והיא המשיכה, עכשיו זה נראה לה משהו סזיפי, להתקשר, לנהל שיחה בטלה, אולי בכל זאת מְבִין ה- - חייב להיות מישהו שאפשר להתחבר אליו, שיראה אותה. ודרכו תראה את עצמה.

הם נפגשו ביום גשום וסוער בסוף דצמבר והיו הזוג היחיד בבית הקפה. לאחר שיחות טלפון ממושכות הם היו בשלים למפגש. כשראתה אותו לראשונה, כשפתח לפניו את דלת המכונית שלו, היא קצת נדהמה. לא ידעה שיש צורת גבר כה מוזרה. נזכרה בתמונה של צפרדע מזדקף לשבריר שנייה על שתיים, גוף מוצק עם בית חזה אדיר נסמך על שתי רגליים דקות. הוא לבש סוודר משונה מצמר עבה בגוון בז' עם עיטורים אצטקיים בשחור, סוודר עם כפתורים שנכרך במותניים בשרוך מאותו צמר גס.

בית הקפה נראה עזוב, האורות עומעמו מטעמי חיסכון, אבל המלצר ישב במרחק שני שולחנות מהם כדי שלא ירגישו לגמרי לבד. תאורה מתאימה לשקרים קטנים.

הוא שיחק בצרור מפתחות, צרור גדול במיוחד, יותר גדול מכל צרור שהניח מי מהבליינד דייטס בינה לבינו. יד אחת שלו שיחקה בצרור, חופנת ומניחה, כמו רוקדת מהתרגשות, ויד אחרת אמדה את המרחק עד לכתפה, כבר התחשק לו לחבק אותה. הוא הציץ בה והיא הציצה בו, שניהם נמנעים מלהביט ישירות זה אל זה, הוא מפני "אצילותה" והיא כדי שהעיניים שלה יתרגלו למראה שלו לאט לאט. מה שהם מרשים לעצמם, הגברים, היא חשבה. איך גבר כזה יכול להציע את עצמו. ממה הוא מתמוגג, ודאי מהעובדה שמישהי הסכימה להיפגש איתו. חששה לשאת אליו את עיניה, צורתו קצת מבהילה. הקול אמנם קול באס עמוק אבל העיגולים השחורים סביב העיניים, הראש הגדול מעל למידה, המצח שלא נגמר, שני איים של שיער מדובלל משני צידי הקרחת, והוא צעיר ממנה.

הציצה בו ומיד השפילה מבט. לפתע נזכרה בסבא שלה, הבעל השני של סבתה, זמר האופרה שמחה-אלטר וינרוד-ליפסקי, שרק להגיד את השם שלו היה כמו לקפץ לקראת הפתעה נורא גדולה כשאת נורא קטנה. הוא היה גוף, מאסיבי וסוער, ולסבתא לא היתה שום בעיה עם זה. פתאום היו לסבתא בית ומשפחה אחרי שנים של נדודים עם שני בניה. הבית שלהם התמלא מוזיקה ואורחים, וכאשר ההורים התחתנו בעמק הסבא זמר האופרות הגיע מחיפה כדי לשיר במסיבה אריות מפורסמות ושירי ציון, והחלוצים דיברו על כך עוד ימים רבים לאחר מכן. שמו בנצי שטיין. הוא הזמין לעצמו "רק קפה", אבל בסוף חיסל את העוגה שהזמין עבורה, הוא לוטש בה עיניים ומחייך לעצמו. עיניו שקועות עמוק בארובותיהן, הקול שופע חום, גם העיניים. וזה הרבה, אמרה לעצמה. והרגישה אמיצה.

כשהיתה לו המסעדה ביפו הוא היה כל כך עשיר שהוא לא מאמין לאיזה גחמות ופינוקים נגרר. מאוחר יותר, כל פעם שעברו ברחוב הראשי של הרצליה, הוא היה מצביע לעבר קומפלקס של בתים מדורגים, ואומר: "את רואה את הבית ההוא? כאן גרנו". הוא גרוש פעמיים, מאשתו הראשונה יש לו בת אחת, את המסעדה הפעיל עם אשתו השנייה, ואחרי שפשטו את הרגל, כי פיזר מתנות וארוחות חנם, בנצי ושרה התגרשו. היא עברה לגור באלון-מורה והוא עבר לגור ליד אמו, באותה שכונה שבה גדל. ושפרה מאוד התרשמה שלפחות שתי נשים בחרו להתחתן איתו.

כל זה נודע לשפרה מאוחר יותר, טיפין טיפין. בפגישה הראשונה דיברו על ילדותו בכפר, כששכונת גבעת עמל בהרצליה היתה כפר קטן ובה בתי סוכנות קטנים שיושבו על ידי פליטי השואה. בשכונה דיברו אידיש, הילדים היו צברים, ואל הוריהם התייחסו כאל דודים או שארי בשר רחוקים. השמש הים תיכונית כמו לא נגעה בפליטים. את הילדים גידלו בבונקרים ובמחבואים שהביאו משם.

כשהחזיר את שפרה לרמת גן עדיין ירד גשם, והם המשיכו לדבר על ניצולי השואה, רוב הקליינטים שלה באו משם, היא סיפרה לו על עבודתה במסגרת "קורות" והוא אמר: הייתי מוכן שיתעדו את חייו. והיא אמרה: כבר? באמצע החיים? והוא אמר: לכל יום אני דוחס שלושה ימים. אני כבר בן מאה וחמישים.

הוא לא הוריד אותה בתחתית המדרגות כפי שעשו קודמיו, אלא נכנס עם המכונית עד לבין העמודים של הבניין, "כך אני רגיל", התלוצץ-התפאר. "תשאלו את החברות שלי מהתנועה. הייתי מגיע עם המכונית של אבא לא עד הכניסה לצריף אלא ממש לתוך הצריף", והקפיד לפתוח לה את הדלת, גם אם זו דלת של מכונית פורד קורטינה ישנה, "זאת מכונית העבודה שלי", הסביר. "אני לא משקיע בה כי אני מוכר אותה".

הוא לא עזב אותה. הגשם לא הפסיק לרדת, במשך ימים אחדים ניטח ברציפות ולא חדל, כל שכונה היתה אי לעצמו, כמדי שנה עלה נחל אילון על גדותיו ואנשים מפתח-תקוה באו לצפות במחזה, להם לא היה נחל, פתאום הופיע, כמו חייל מצבא הישע, בידיו כלי פלסטיק ובהם תבשילים מעשה ידיו, פלפל ממולא, צלי בשר ואורז. והיא דיווחה ליומן שלה:

הוא חזק. מאוד. נמוך. ומכוער, עם איזו גרציה ועם איזו אותוריטה. כמו מנהל קרקס.

המפתחות הרבים משמשים ודאי לכלובי האריות.

וכך הם היו אוכלים בדירה צהריים שהוא היה מביא, הוא היה מתבונן בה באותו חיוך של זוכה בפיס וגם אומר לה מה הוא רואה. וזה מצא חן בעיניה, אפילו החניף לה, שהוא אומר לה מה הוא רואה בה: ה"שלוש-שלוש" שלך בטלפון, כל היום אני שר את זה לעצמי, מנסה לחקות את האינטונציה. את נסיכה. אני קצת גלותי על ידך. היה חוזר ומזכיר את הרגע שבו ראה אותה לראשונה כשבא לקחתה במכונית: איך עמדה במעלה עשרים המדרגות וקדה קידה היתולית, מרימה שולי שמלה דמיונית, כל זה בפנים רציניים, עוד לפני שממש ראתה אותו.

בארוחות הצהריים הללו היו מספרים על עצמם, לא אחת טיבל את דבריו באידיש, היו לו צירופי מילים מפתיעים והם היו צוחקים. ובאחת מארוחות הצהריים אמרה לו פתאום: "אפשר לשבת לך על הברכיים?" והוא הרחיק את כסאו מהשולחן, טפח על ברכו ואמר "בוא". היא ישבה על ברכיו עטופה בידיו החמות, החזקות, כמה חם ונעים היה לה שם! למרות שלבש סרבל כחול מוכתם ומאובק, הוא עצמו, פניו, קרחתו ואוזניו, מאובקים כמו פועל בניין, לא כמו "תכנון, פיתוח ובניה". לא היה לה איכפת להתאבק באבק שעליו ובטיח, וכבר הוא מתרגש, מתנשף, מועך לה את השדיים, מנסה לפתוח את הכפתורים, להוריד לה את החולצה, קצב ההתנשפות שלו גובר, והוא כמעט נשנק, בתנועות קצרות, עצבניות מנסה להפשיל מעליה את החולצה, היא עוזרת לו, שיהיה לו נעים, אולי אחר כך יגיד לה עוד משהו עליה.

הם ניגשו לראות את נחל אילון עולה על גדותיו, מרחק מאה מטר בסך הכל, עמדו על הגשר עם עוד אנשים שבאו לחזות בפלא, מתחת לגשר זרמו בכוח מי בוצ עכורים, בגשר הקודם מישהו זרק פרח, כאן מישהו זרק מקל, הם ישוטו יחד עד הגשר הבא, שם יצטרף אליהם עמוד אחורי של עיתון. אם תהיה למי הבוץ די תנופה הם יגיעו לים, כל אחד יספר בדרך מהיכן הגיע ולכן הוא שואף, הוא החזיק לה את היד מאוד חזק, את כל הזרוע, וידו השנייה החזיקה מעליה את המטריה, כמו הסריס את ענף הדקל מעל נפרטיטי, הוא עצמו עמיד לכל מזג אוויר, יש לו מבער פנימי, "תגעע".

ופעם אחת נשאר ללילה בדירה, הגוף שלו באמת חם, הידיים, החזה, "אני תנור חימום, ביחוד הלב", הוא אמר. "תשימי את הראש". היא הניחה את הראש על חזהו הרחב ושמעה את הלמות לבו. מצא חן בעיניה להאזין

לפעילות הלב. כמה חום שפע ממנו! היא מצידה היתה מסתפקת בזה, להיות עטופה בחום, להרדם לקצב העז אך המרגיע שהדהד בתיבה, אבל הפעילות הלכו וגברו, הלב כמו תפח ואיים לקרוע את בית החזה, הקירות הפנימיים נעו ונמתחו, אי אפשר היה לעצור את הסחף, ההסחפות, הגוף שלה נגרר, הושלך, טולטל, בעוד היא שטה בנחל על גבי תיבת עץ, ילדה בחצאית וסוודר עם חורים, לראשה ציצית שיער קשורה בסרט לבן, בוך אחת מקופלת מעל לברך עומדת, והיא מחייכת לעצמה, היא שטה בנחל על גבי תיבת עץ, אף אחד לא מעולל לה שום רע והיא לא מבקשת עזרה מאיש.

בבוקר אמר: "איך את ישנה על מזרון כזה? למה את לא קונה מזרון חדש? אני אביא לך מזרון". ופעם אחרת: "בדירה כל כך גדולה אין חימום מרכזי? את יושבת עם תנור כזה קטן, איפה מצאת אותו? אני אביא לך תנור קצת יותר רציני".

מזג האוויר כפה עליו בטלה, "אתרי הבנייה מוצפים", את ימי הגשם הוא מנצל "לתכנון", לפעמים לא יותר משלושה-ארבעה קווים, שעקרונות הבית "מוכנות לשלם על זה הון".

כשפסקו הגשמים הוא הזמין אותה לבקר אצלו בהרצליה והיא מאוד התרגשה. בדמיונה ראתה את הבית שלו עם כל ה"פתרונות המבריקים" שהציע לקליינטיות העשירות, כבר התמקמה באגף שלה, אצלו יהיה לה סוף סוף המרחב שהיא חולמת עליו, חלון גדול לצד מערב, לא כמו בכך שלה בהוצאה, המלא מעטפות חומות עם דפי הגהה, מאחוריה ומצדדיה ערימות של מעטפות, בקצה של כל מעטפה כתוב הגהה ראשונה, הגהה שנייה, בקושי יש מקום לשולחן וכיסא, לארח מישהו אין מה לדבר, יותר לא תצטרך לשבת כאן ולכתוב מחדש את הספרים של אחרים, שם תכתוב סוף סוף את הספר שלה, ובשתיים אחר חצות ייפגשו לכוס תה.

הוא בא לקחת אותה במכונית הקורטינה הישנה שלו, "לא היה לי זמן להחליף אותה. עכשיו שיש הפסקה בגשם אני מתכוון לקנות מכונית חדשה", ובסרבול העבודה הכחול, כל האבק עוד עליו, התיק שלה הכיל דברים ללילה וכן מספר דפים שחשבה להשלים אצלו את הגהתם, וכן דברים שיהיו נחוצים לעבודה למחרת בבוקר. כאן הרצליה, אמר. וכאן גבעת עמל. כאן אמא שלי גרה, כאן גרה גברת וייס שאיתה היא משחקת ברידג', ופתאום נגמרה הרצליה והחלו פרדסים. ובקצה הפרדסים מגרש.

זה היה בשטח ההולך ומצטמצם שבין הרצליה ורעננה. הם נסעו בדרך עפר, נראה שהמכונית למודת דרכי עפר, הארגזים והפחיות שמאחור קיפצו וקירקשו, לפתע נהפכה לקומנדקר, חצתה שלוליות ואגמים, היתה לה התכונה הזו של בנצי, ליהפך לטנק אמפיבי כשצריך. ופתאום נעצרה, "זהו", אמר בנצי וכיוון את האורות אל שער ברזל, כמו שער הסוגר על מכלאה של פרות. האורות מכוונים אל השער הוא ירד מהמכונית ונכנס למעגל האור. השער היה נעול בשני מנועולים, למעלה ולמטה. הוא פתח לרווחה את שני חלקי השער ובעוד הוא מחזיק חלק אחד צעק אליה "תני גאז!!!" אבל היא לא תורגלה בפריצה והיא לא ידעה איך להוביל את המכונית "פנימה! פני-מה!!". והוא צעק אליה: "אז תחזיקי את השער ואני אנהג", והוא הכניס את המכונית לפנים השער, יצא מהמכונית ונעל את השער, עדיין לא כיבה את אורות המכונית כי היה עוד זוג מנועולים.

"בוא", הוא אמר והזמין אותה להיכנס. "לאן", היא שאלה. והוא אמר: "כאן אני גר". זה היה קרוון שהונח על משטח גבוה, אליו חוברו מדרגות עץ בסגנון המערב הפרוע, רק חסרה המצילה להודיע על שריפה או על התקפה של אינדיאנים. היא חשבה שהוא מתלוצץ, שהוא מנסה אותה, היה לו חוש הומור מיוחד, שזה אתר בנייה והוא עצר כאן רק כדי לבדוק משהו, להכין למחר.

הוא התעסק בזוג נוסף של מנועולים ומייד כשפתח את הדלת התנפלה עליו הכלבה שלו עדנה, מנתרת אל על כמו כלבת קרקס, כל ארבעותיה באוויר, והתישבה בחיקו. הם התחבקו והתנשקו, כשכשו ונהמו אחד אל השני, הוא נכנס פנימה. שפרה נכנסה אחריו ונשארה ליד הדלת. הידיים שלו מלאות במנועולים ובצרור המפתחות, הוא הניח אותם על שולחן העבודה וביד הפנויה לחץ על כפתור ההודעות. גרושתו אמרה בקול מאנפף: "היי בנצי. הייתי שם. נכנסתי כדי להוציא את עדנה. אני מקווה שהיא לא עשתה לך בלגן. ביי", והיו עוד הודעות, שלוש

דקות של הודעות, כל מיני נשים אמרו "היי" ו"ביי", הוא עמד מתוח, היד על הלחצן, אחר כך גלגל את סרט ההקלטה לתחילתו ואמר: "שקרנית מנוולת. כמה פעמים ביקשתי ממנה לא לבוא. בטח גנבה את הבשר". הוא ניגש לכיור, התכופף, שלח יד למקום סודי מתחת לכיור, פשפש, הכניס גם את הראש, "נו בטח", אמר. "היא לקחה את הבשר שהפשרתי. רציתי להכין לנו להערב בשר ברוטב. הגנבה!" הוא התכוון לגרושתו שרה. וכל אותו זמן שהאזין להודעות ואחר כך חיפש "את הבשר שהפשרתי" שפרה עמדה בפתח, מתקשה להאמין שזה כאן, שהיא כאן.

האיש גר בשני קרוונים שחוברו יחד למעין קרון ארוך, הכל קטן, מיניאטורי, ונחוצה היה לתאם את תנועותיהם, כמו בקבינה של מטוס או של יאכטה. בקצה אחד של הקרון הכפול היתה פינת הסבה ובה מערכת סטריאופונית וכן כורסה מנצרים ושולחן עבודה כבד מעץ. בהמשך, מול דלת הכניסה, היה שולחן אוכל לשניים ושני כסאות, הכל מעץ, שרידים מהמסעדה ביפו, ובהמשך – המטבח ואחריו – השירותים. ובקצה האחר של הקרון – חדר השינה. עם כל צעד גנחה רצפת העץ והחריקה, הכלבה שכבה במקומה הקבוע – על המיטה, בתוך שמיכת הפוך, ובנצי נתן עליה שאגה להראות לאורחת שבבית הזה יש משמעת, אבל עדנה בכלל לא התרשמה. גם שפרה לא. והוא העיף אותה "למקום שלך!", סל נצרים מרופד בשמיכה מהווה.

את החשמל לקרון הוא מושך מעמוד החשמל הקיצוני של השכונה, אליו חיבר פנס רב עוצמה שמאיר את המגרש שתחם לעצמו, הטלפון שלו מחובר לקו של אמו, שגרה במרחק שלוש מטר משם, ובאשר לאספקת המים – הוא משתתף עם התשתית שהוכנה עבור השכונה החדשה, הקבלן של השכונה החדשה עושה אמנם בעיות, אבל הוא מתכוון להגיע איתו להסכם: לתת לו את השטח שלו בתנאי שיקבל שתי דירות ועוד מגרש אחד לבנייה עצמית, "מה אני פרייר? הוא מאיים עלי? שיאיים. נראה אותו מזיז אותי מכאן".

כמה שבנצי נראה מוצק, חיי עמדו על כרעי תרנגולת. הוא היה מעין התנחלות בלתי לגאלית בקצה הרצליה. הם הכינו סלט בדומיה, נמאס לו ששרה נכנסת לקרון שלו, כמה שדרש ממנה להסתלק, כמה מפתחות שהחליף, היא תמיד מוצאת איך להיכנס, "אבל בעוד שבועיים היא נוסעת לאמריקה. יש לה שם אח. אני מכיר אותו. הייתי שנה בארצות הברית. עשינו יחד עסקים. תאמיני לי, כשתיסע יוקל לי. ועד אז, אני מוכן לעצום עין", הוא קצץ ירקות בתנועות מהירות, צליל הפח של הכיור הזכיר לה את מחנה שמונים, היא פתחה וסגרה את דלתות הארונות מחפשת כוסות וצלחות, בקושי מבליעה את הדחף להסתלק. הוא חש באכזבה שלה ואמר: "זה זמני. בתוך חודש אני מתחיל לבנות. הגעתי להסכם עם הקבלן של השכונה החדשה שכאשר יבוא האוטו מלט הוא ישפוך קצת אצלי. הקיר הדרומי יגיע עד עצי הלימון של גברת וייס, וייס יצטרכו לוותר על הלימונים שלהם. כבר באתי בדברים עם הבן - - -"

הוא הוציא את העצמות, עצמות הבקר, ממרק העגבניות ששרה גרושתו בישלה והניח אותן בקערה, עבורו ועבור עדנה, לא היתה לכלבה צלחת משלה, והוא ושפרה אכלו ארוחה צמחונית, הוא הכין סלט ירקות וכן צלחת חומוס, הוא חימם כמה פיתות שהוציא מהפריזר, הכלבה הצטרפה לארוחה, היא ישבה במקומה הקבוע: על ברכיו ואכלה מפתו. האצבעות שלו נטפו שמן וחומוס, הוא אכל במהירות ובתאוותנות, בלוויית קולות מציצה ושקיקה, צובת חתיכות מן הפיתה, טובל בחומוס ומכניס לפה, בלי להרים את העיניים, כולו שקוע בבולמוס האכילה והצביתה והניגוב, וכעבור שניות היו צלחות הפיתה והחומוס ריקות, והוא אמר לה תאכלי, הוא שכח שהיא לא אוכלת מאכלים טבולים בשמן. לבסוף הוא נח, משהק. מנגב את פיו בשרוול. ומרים את עינו. ורואה שהיא מתבוננת בכלבה.

"בואי", הוא אומר לשפרה, מגרש את הכלבה מברכיו, מרחיק את כסאו מהשולחן, טופח על שוקיו ואומר שוב "בואי". אבל היא, לא בא לה שיגע בה בידיו הדביקות, המשומנות. לא בא לה לשבת על הפירורים שנשרו על

ברכיו. בא לה להסתלק. וכבר היא חושבת על הדפים שהביאה שהיא חייבת לסיים את הגהתם. בא לה לחזור לדירה שלה, לפחות דירה מבטון, מרווחת. אבל איך תצא מכאן. שוב להתקשקש עם המנעולים - - - את הסל של הכלבה כינה "עיר מקלט", את החצר שלו כינה "חצר תל חי", בשידה הקטנה שלצד המיטה היה ספר יחיד "כיצד לקבל החלטות נכונות", הוא החליף את המצעים, ניער את החול מהמזרון לאחר שהכלבה שכבה עליו, החול היה בכלל. יחד הלבישו את השמיכה בציפה נקיה, היתה לו שיטה מיוחדת לעשות את זה, ואחר כך הוא אהב אותה והתפעל ממנה ואמר לה מה הוא רואה בה ובמה היא מתיחדת בעיניו, הוא תיאר את קווי המתאר של ערוותה ואת המבנה הטופוגרפי החבוי בה, והחידוש שבדבר הרטיט אותה והמיס ואחר כך שָׁטט כמו קטר קיטור, כמו חלף דרכה, הניחה לו לחלוף דרכה, היו לו רגליים דקות שעליהן הורכב גוף אדיר, כמו שני חלקי גוף בלתי תואמים.

בבוקר גילתה את הכלבה שוכבת ביניהם, החול שוב בתוך המצעים. אלוהים מה אני עושה פה. לאור היום הבחינה בחומרי הבניה שערם משני צידי "החצר" מתחת לברזנטים, במעין מחסנים מאולתרים, בלוקים וברזלים ומנורות וחוטי חשמל. באתר הבניה שמעבר ל"חצר" עוד לא החלה העבודה, בינתיים הונחה רק התשתית לשכונה, כך שאפשר היה להבחין בבתים הקיצוניים של רעננה. מי הגשמים נקוו לאגם מתחת לשני עצי האקליפטוס שמעבר ל"חצר".

בעודו יושב כך "על הסיפון" הפונה מזרחה נשמע מן העבר השני, מצד מערב, קולה של אמו: "בנצי ! בנצי !" היא קראה. הוא הניח את ספל הקפה, ירד במדרגות העץ, זחל בין החביות שתמכו בקרון ואמר לאמו: "אמא. כמה פעמים ביקשתי ממך לא לבוא הנה. אין טלפון? כמה פעמים אני צריך להגיד לך את זה? מה יש?" ושפרה מוציאה את הדפים שלה, מנסה לעבוד עליהם, היא קצרת רוח, היא צריכה להגיע להוצאה, בעוד הוא, דומה שאיננו ממנהר לשום מקום. היא רמזה שעליה להגיע למשרד, הרגיז אותה שהיא תלויה בו שיסיע אותה, חפציה ארוזים, היא מוכנה לצאת והוא מתעכב אצל אמו. והפקקים. היא נשבעת שלא לשוב הנה יותר. היא מיהרה להגיע בזמן לשיבת החוליה לספרות, עבודת ההוצאה התנהלה בחוליות: חוליה לשירה, חוליה לספרי ילדים וחוליה לספרות יפה. היא הכינה חוות דעת על כתב יד חדש והתכוונה להקריא את הדברים שכתבה, היא אהבה להכין את חוות הדעת הללו, גם עמיתיה נהנו מהניתוחים שלה, ואולם כשהגיעה, באיחור קל, נאמר לה שהשיבה של החוליה בוטלה, "לא הספקנו להודיע לכם", אומרת רבקה שמן המזכירה של המנהל. כנראה מעומס עבודה שיש לה.

עכשיו שפרה שמחה לשבת בחדרון הקטן שלה בהוצאה, שמחה שיש לה עבודה קבועה, ואומרת לעצמה שמכל ספר יש מה ללמוד. גם שבוע לאחר מכן לא התקיימה ישיבת החוליה. המנהל החדש ביטל את עבודת החוליות, מוטב שהעורכים יעסקו בעריכה ולא יבזבזו את זמנם בישיבות. הוא יספק להם את הספרים לעריכה. לעורכים לא ניתן יותר פתחון פה. קודם היו מחליטים יחד אם לאשר כתב יד ומי מביניהם יערוך אותו, מעכשיו היו עולים אל המנהל אחד אחד, ויוצאים ממנו בעיניים זוהרות נוצצות מהכרת תודה: הם קיבלו מעטפה! והם כבר לא מראים לקולגה ולא מספרים מה קיבלו, כעת כל אחד חרד לגורלו, הפכו דרוכים וחשדניים, כל קריאה של המנהל הם נדרכים. כי השכר הוא יומי. ושפרה הצטערה ששיבות החוליה בוטלה, אין לה יותר היכן "להופיע".

כרמלה דותן החלה לאגור כתבי יד, גם עבור ראובן קרני שותפה לחדר, כי דאגה לו. סמדר אמרה עליה שהיא גורפת את כתבי היד משולחנו של המנהל כמו מהמר את הז'טונים שלו. באותה שבת שפרה נשארה אצל בנצי בהרצליה. היתה שבת יפה, בלא גשם, והם עשו יחד כביסה במכונת הכביסה הישנה של אמו. המכונה היתה ממוקמת בתוך מבנה ישן בחצר ביתה. בתוך המבנה הישן אוחסנו חומרי בניין נדירים, ברזלים, פנסים ואמבטיות. ליד מכונת הכביסה הישנה של אמו ניצב מקרר, הפריזר שלו נעול, ממנו

היה מעביר בשר קפוא למקרר בקרוון. נראה שהיו לו המון שלוחות וסניפים שקיום הקשר איתם הצריך ערנות מתמדת ותיאום, וגזל ממנו הרבה אנרגיה.

במשך שעות הצהריים עמדו ותלו את הכביסה על החבל בחצר של אמו וכן על חבל נוסף שניכס לעצמו בשטח ההפקר, מצעים ובגדי עבודה וגרביים ותחתונים, וכשהם עמדו כך בחצר ותלו את הכביסה שלו, היא מגישה והוא תולה, היא הרגישה מעין אושר.

"בנצי! בנצי, אתה יכול לבוא רגע, אני לא מצליחה... פתאום נפסק החשמל –", צועקת אמו בבוקר שבת והוא עובר בכיפוף בין החביות שמתחת לקרוון וגוער בה בקול. ואחר כך שואל בשקט: "מה את צריכה, אמא". ובצהריים: "בנצי! עשיתי לכם צימעס! תבוא תיקח!" היא קוראת אליו, כי ראתה שיש אצלו בחורה.

אחר הצהריים הוא צריך לנסוע, "מקסימום שעתיים", החבר של גרושתו ביקש את עזרתו, יש לו מוסך באלון מורה, "מסכן, אלוהים העניש אותו בשתי ידיים שמאליות", והוא נסע אליהם עם סיר מלא כל טוב, כי ראה ש"ממילא את אוכלת כמו ציפור". ועד שיחזור, "אם לא קשה לך", הוא ביקש שתוריד מהחבל את הכביסה היבשה ותתלה את שאר הכביסה שבמכונה, "אני לוקח את הכלבה כך שלא יהיה מי שיציק לך".

והיא כבר היתה מרוגזת. צר היה לה המקום, אין כאן מקום לשניים. והצורך הזה לצמצם את עצמה, יחד עם המאמץ שלא ירגיש בכך מרט את עצביה. היא הביאה לכאן את דפי הסיפור של קלמן הוטר וקיוותה להתקדם בכתיבתו, תמיד היא מציבה לה מכסה כלשהי, ונראה שלא תשלים אותה עד מחר. והיא רוצה לעוף מכאן, מתפללת שתיגמר השבת. אמנם מצד מערב ה"מתחם" פתוח, אפשר לזחול בין החביות שמתחת לקרוון, אבל לאן תלך?

מדי פעם הטלפון מחריד את החלל הקטן, נשים משאירות הודעות, חלקן משאירות מספר טלפון, אחרות כבר מדברות אליו בקול פמיליארי, גם אין מקום לפרוס את הדפים שלה, על שולחן העבודה שלו ערימות של ניירות ושרטוטים ועליהם פירורי טבק מהמקטרת שלו, הכל מוכתם, מטונף, כדי לפנות מקום לניירותיה עליה לנקות את שולחן האוכל הקטן, השולחן, הכסאות וכלי האוכל הם כל מה שנותר מהמסעדה, צלחות חרס לבנות משני סוגים, מלבניות ומוארכות, ובמקום להתרכז בכתיבת הסיפור של הקליינט, היא החלה עושה סדר בקרוון, מקרצפת את המקרר המוכתם, את הכיור והכוסות, ויחד עם זה חושבת: מה אני, העוזרת שלהם? שלו ושל גרושתו. כעת היה לה ברור שגרושתו חיה כאן או רק שוהה, כי סוודר שהשאירה כאן נעלם.

כשחזר לפנות ערב עשו סיבוב בחלק הפועלי של הרצליה, התרגולת של פתיחת השער כבר מוכרת לה, וכבר עשתה הכרות עם שני הבורות שבדרך, עם שני האגמים ושני עצי האקליפטוס, ואף מצאה במעבר בהם משהו משעשע. לתחנת הדלק הגיעו עם טיפת הדלק האחרונה, הם לא מקבלים צ'קים והוא אין עליו מזומן, ושפרה הוציאה את הארנק שלה ושילמה עבור הדלק.

ובערב, כשחזרו לקרוון, אחרי ששוב פתחו ונעלו, היא כבר ידעה את תפקידה, הם הסבו ב"סאלון", הוא עישן מקטרת וסיפר על המבצע המדהים שבו הובאו לכאן הקרוונים, כיצד הסתייע במנהל התפעול של נמל אשדוד וכיצד פיתה שני סמיטריילרים שעלו צפונה לסטות מהשיירה.

אחר כך מישוהו התקשר, מסר תמונת מצב עגומה, לרגע בנצי התבלבל, משהו בו הקשיח, אחר כך התפרץ, הבאס העמוק התחלף בקריאות של שוק, נקב במחיר, ההוא אמר שניסה ובנצי, הקול שלו נעשה פתאום מאיים, אמר שהוא לא מוכן לשמוע, הוא לא מוכן בפחות משלושת אלפים. ההוא אמר: זה לא תלוי בי. ובנצי צעק. אחר כך התקשרו עוד אי אלה אנשים, בנצי ביקש ארכה, משתדל לסיים את השיחה, "בסדר, נסגור אחר כך", הפטיר וסגר. והיא כבר לא היתה יכולה להתרכז בדפים שהביאה.

בלילה התפלשו בחול, המצעים שוב התמלאו חול אבל לא היה איכפת לה, כי אמר: "את יודעת שיש לך המון נמשים על הגב. בואי נראה כמה - - -" והוא התחיל לספור, תחילה במתינות, אחד אחד, ואחר כך בפיזור ובדילוגים, ככורה זהב, בחופנים, וזה היה לה כל כך נעים! יותר נעים מכל מה שידעה איתו. אף פעם לא אמרו לה

שיש לה נמשים על הגב, הדבר הסעיר אותה כל כך, הגילוי הזה, הרצון לספור אותם שוב ושוב הדליק אותה, גל קטן, שהלך לאיבוד בין "משברִיךְ וגליך", והוא אמר עוד: "את יודעת שיש לך שני מיני חיך. אחד מלאכי, ילדוּתִי, ואחד תאוותני. הנה עכשיו! החיך של התינוק שבא על סיפוקו", כמה היתה אסירת תודה לו, איש מעולם לא שיקף לה את הבעות פניה, לא בעת התעלסות ולא בשום עת אחרת. הדבר גרם לה עונג, וריגוש. והיא השתוקקה לשמוע עוד. שייגיד עוד משהו עליה!

ויחד עם זה למחרת כבר רצתה להימלט משם, להתרחק, היא אפילו שמחה לחזור לדירה ברמת גן. הוא עייף אותה, התיש, בְּנוֹכחוֹת האינטנסיבית שלו.

לפני שיצא למילואים הביא לה פירות מיובשים ואבוקדו וסלט חצילים ודגים ונתחי הודו באותו נושא כלים מפלסטיק שבו הביא את תבשיליו לראשונה, במשך כל השבוע נהנתה מקרן השפע ועם כל נגיסה באחד המטעמים הללו ראתה אותו עומד במטבח הקטן שלו, מכין לנשים שלו את התבשילים האהובים עליהן, לכל אחת הסיר שלה או כלי הפלסטיק, כי בישראל גם לגרושתו, ש"אין לה מה לאכול. אני לא מבין אותה, היא חיה עם גבר שגם היא בכלל לא אוהבת אותו וגם הוא כמעט לא מרוויח".

כשהיתה עם בנצי היא היתה מודאגת שלא תסיים את מיכסת העמודים שהקציבה לעצמה וכשעסקה בכתיבת הסיפור של הקליינט שלה – חשבה על בנצי, בין כך ובין כך לא היתה לא פה ולא שם, תמיד משתוקקת לאיזה מקום אחר, לאיזה אחר-כך נטול קירבה וחובות.

זמן מה נותר השולחן של תבורי מיותר, הוא שימש בעיקר את המשוררים של כרמלה דותן, והנה יום אחד ראתה שפרה מישהי יושבת שם, הספרים שלה והעיטים והניירות כבר מסודרים סביבה, עובדת חדשה. עורכת. אילנה עליון שמה, אישה עגולה, חייכנית, בלי פינות וקצוות, לקח לעורכים כמה ימים לעכל אותה, את עובדת בואה, וכאשר החלה מארגנת ארוחות צהריים ומפגשי הווי, מתחברת עם כולם, גם עם העורכים וגם עם אנשי המנהלה ואפילו עם הגזבר, הם ניסו לנחש לאיזה כיוון זה הולך, כל השינויים הללו בהוצאה.

כעבור זמן מה הסתבר שמעלתה העיקרית של העורכת החדשה, שאין לה בכלל קווים אדומים, היא מוכנה לקבל כל כתב יד, "אפילו זבל. אני לא ברגנית". מקרה אחד עורר נגדה את זעמם של שאר העורכים, שאז נוכחו לדעת עד כמה היא מתאימה למגמות החדשות של המנהל. היה כתב יד אחד שעבר את ידיהם של שלושה עורכים, שלושתם החזירו אותו למנהל מאחר ש"לא ניתן בשום אופן לערוך את הדבר הזה. צריך להחזיר למחברת שתכתוב את המחקר שלה מחדש, בעברית תקינה". אבל המחברת, עמיתה ותיקה של המנהל, היא כבר אישה זקנה וחולה. ואילנה עליון ניגשה לעבודה בלי שום לבטים והסתייגויות. לא הפריע לה שהוא לא ראוי, שהוא כתוב באופן מביש, "אני יודעת להפריד בין רגשותי הפרטיים לבין דרישות המקצוע", אמרה. וכאשר כרמלה דותן הוכיחה אותה, היא היתממה: "למנהל שיקולים משלו, הוא המחליט. אף אחד לא שאל לדעתי, דעתי בכלל לא חשובה כאן. גם לא דעתכם". אחר כך קיבלה גם את "סיפורים לא נעימים" שעוד בחוליה הוחלט להחזירו למחבר, קולגה של המנהל מאוניברסיטת ירושלים, וגם אותם ערכה ברצון. היא היתה עובדת מסוג חדש, מן הסוג שהיה דרוש עכשיו להוצאה: לא במיוחד מקפידה, עוברת על הטקסט בקלילות, העיקר המהירות, היא לא הבינה ממה הם מזדעזעים.

בנמי לא עניין אותה יותר, כי לא חידש לה דבר על עצמה, אותם דקלומים, אבל יום אחד כאשר הציע שיסעו לבקר את רועי בחצרים היא הסכימה. רועי כבר היה לקראת סיום קורס טייס. הם הביאו לו עוף ברוטב שבנצי בישראל ותפוחי אדמה צלויים וכן קילו פיסטוקים ובקבוקי קולה, הם ישבו בפינת הפיקניקים של הבסיס, רועי אדיב ומאופק, מקמץ במילים כדרכו, בנצי הוא זה שדיבר, על מערכות היגוי ובקרה של מטוסים כאילו הוא

מהנדס אוירודינמיקה, בנצי צילם את רועי ואת אמו, שפרה צילמה את רועי, הראש שלו נוטה הצידה נטייה של הסתייגות, רועי הודה לבנצי על האוכל הטעים, הוא מאוד אוהב אוכל ביתי, ובנצי אמר לו "אין בעיה, בפעם הבאה שתצא לחופשה – תקבל את האוטו. אני קונה מכונית חדשה וזו תשאר לעבודה".

בדרך חזרה שפרה נהגה. באמצע הנהיגה שרה גרושתו עלתה לשידור, החליטה לא לנסוע לארצות הברית, המצב של אמא שלה לא טוב, "האמת שהיא חוששת לנסוע, כי מה בדיוק תעשה שם. אין לה קשר כל כך טוב עם גיסתה, כך שלא תוכל לשהות בבית של אחיה. ובינינו, האח הזה - - -".

שבוע לאחר מכן רועי יצא לחופשה, והגיע לדירה של אמו, זו הפעם הראשונה שהוא מבקר בה, העיף מסביב מבט מרוחק, לא ממש מתעניין, בנצי הבטיח שבסוף יום העבודה יתן לו את המכונית שלו. הבטיח שיבוא בסביבות הצהריים. וכבר היה ארבע אחר הצהריים, וחמש. רועי כעס על אמו, על זה שהוא מבזבז את החופשה שלו, כל רגע יקר לו, החופשה כל כך קצרה, וחברתו ברעננה מחכה - - -. בשעה שש, השבת כבר נכנסה, רועי על סף פיצוץ. הוא כבר לא יכול להגיע לשום מקום, הוא תקוע בדירה של אמו, "בגללך נדפקה לי החופשה!" הוא מסנן לעברה. כועס על עצמו, מתקשר אל חברתו ברעננה ואל חבריו ברמת השרון, מספר לכולם על החבר הדפוק של אמא שלו.

בנצי הגיע לפנות ערב בבגדי עבודה מאובקים, הוא התנצל, נראה עייף, סחוט, "כל היום נאבקתי בקיר שלא רצה לזוז", חייך. הוא התישב במטבח, כבד, אפור, פיו יבש, מת לכוס קפה, אבל ראה שרועי על סיכות, מת לעוף משם, ויתר על הקפה ואמר לרועי: "בוא תעזור לי". הוא הביא לשפרה מזרון.

"ראית על איזה מזרון אמא שלך ישנה?" הוא הביא מזרון קפיצים עבה וכן בסיס תואם מעץ, "משהו רציני", כך כינה כל דבר בעל ערך בעיניו. היא שילמה לו מאתיים שקלים וזה היה פריט הריהוט הראשון שלה, אבן הפינה של הבית שיהיה לה פעם. בדמיונה ראתה אותו מלא עציצים, עם חלון גדול הפונה אל הים, כל שעות היום הבית מואר ורוח ים מנשבת, זה בדיוק הבית שהיא יושבת בו כעת וכותבת את הספר שלה.

למחרת רועי בא להחזיר את המכונית. החברה חיכתה לו במכונית של אמה. האגם מתחת לאקליפטוסים התייבש והצטמק לשלולית, במרחק מה טיילו אנשים, יתכן: משתכני השכונה החדשה שבאו לראות את התקדמות הבניה. רועי נכנס ל"חצר תל חי" וראה את אמו ואת בנצי תולים כביסה. הוא החליף כמה מילים עם בנצי, בנצי הזמין אותו לאכול איתם צהרים שבישל, "אתה יכול להשאיר אצלך את המכונית עד סוף השבת", אבל רועי, מנומס וצונן, אמר תודה ומיהר לנסוע משם. ורק במעומעם שפרה הרגישה ששוב איכשהו הנשיקה שרצתה לתת לו נשארה אצלה.

היא סיימה לכתוב את סיפור חייו של קלמן הוטר ולפני ששלחה את הסיפור לקליינט היא נתנה לבנצי לקרוא. הוא קרא והתלהב, הוא כל כך התלהב שהוא כמעט כעס: "את יודעת איזה אוצר יש לך ביד! זה רעיון אדיר! את צריכה לעשות מזה עסק. לעבור בבתי אבות, במועדונים של קשישים, בבתי כנסת, תקני לך מכונית, רנו או סוזוקי, מכונית קטנה, זה לא עולה הרבה, תקימי לך עסק. כמה קליינטים כאלה בחודש – ואת מממנת לך את המכונית, קונה לך בית, אחר כך שוכרת עוזרות שיעשו עבורך את העבודה, את רק תפקחי מלמעלה, תבדקי את הטייטה האחרונה שנשלחה אליך בפקס לאיי בהאמה, את שוכבת בערסל על שפת הים בבהאמה ועורכת את התיקונים האחרונים. תסדרי לי פגישה עם הגזבר שלכם - - אני אציע לו תוכנית - -".

נמאס לה מהארעיות והנדודים, היא כל כך משתוקקת למקום שיהיה רק שלה, שייך לה, עשוי מבטון, קשור לקרקע, והיא נסוגה. אני יודע בדיוק מה יקרה. חזיתי את זה, אבל לא חשבתי שיקרה כעבור חודש. אני אמצא קשר חדש. ואת תחזירי לישימון החברתי ותאבדי שם. יתכן שתפגשי מישהו כדוגמת יגאל בר-נתן שירגש אותך בשיריו ובדברי החנופה שלו ולאחר זמן מה תגלי שזה לא זה ותצטרכי לגייס את כל כוחותיך כדי לנחם את

עצמך. ולאט לאט המצברים שלך ידלדלו, אלו כוחות הרס שנובעים מתוכך. ובעצם הבעיה שלך היא בעיה חיובית: עודף אנרגיה".

כך, מבלי משים, תיאר את תהליך הישמטותו שלו. כי לאחר כחצי שנה נפטר. התקף לב. אנחנו תמיד משליכים את תמונת המציאות שלנו על הזולת, חושבים שזה הוא, שזה קורה אצלו, בשעה שזה קורה אצלנו, בתוכנו. ובכל זאת ההתרחקות היתה בלתי נמנעת. היה שם כעס. והטחות אשם. כל אחד כעס על שהשני לא חילץ אותו מחייו הקודמים. היא כבר לא באה יותר וגם הוא לא בא.

יש בהוצאה עורך סמוי, עורך-על, שאיננו יושב בהוצאה, שמו נתנאל שוורץ, איש לא רואה אותו אבל את השיחות הקולניות שמקיימים איתו הגזבר, חברי מועצת המנהלים ומנהלת הייצור שומעים כולם. אלה קולות של חנופה שמתחלפים בקולות של דרבון והמרצה, שדיברו אליו לסירוגין או בערבוביה, מדי פעם צריך היה להוכיח אותו על אי מילוי התחייבותיו אבל אסור היה למתוח את החבל יותר מדי, כדי שלא יתיאש ויתפטר.

ההוצאה תלויה בו כי הוא העורך של ספריית המנויים היוקרתית שממנה ההוצאה חיה. עורך-העל הזה, נתנאל שוורץ, מרבה להתחתן ולהתגרש ולעבור דירות ולא תמיד הוא עומד בהתחייבויות שההוצאה התחייבה לציבור המנויים. אבל תמיד סולחים לו על כל המשברים והעיכובים, כי כאשר הוא עובד, הוא עובד שתיים-עשרה שעות ביום וה-touch שלו הוא שם דבר, כל הסופרים בארץ משתוקקים להתקבל לספריה שלו. ההוצאה מממנת את נשיו ופילגשיו וילדיו שנולדים מכל אשה, ועדיין החזקתם משתלמת. ההוצאה מממנת את המנגנון הנוסף שהוא תובע כתנאי להמשך עבודתו – יש לו מגיחה משלו ויחצנית משלו ומעצבת עטיפות משלו, חלקן נשותיו לשעבר, בהוצאה חוששים ממצבי הרוח שלו ומוכנים לכל דרישה שלו ובלבד שהמנויים יקבלו את המגיע להם.

שאר העורכים מקבלים לעריכה מחקרים שכתבו קולגים של המנהל, "מהתנך עד הפלמח", כך כינו את מנעד הנושאים שהתמחו בו. וסמדר אומרת: "המלל שמתרוצץ בקומה הזו הוא ממש בלתי נסבל. כמות המילים המיותרות שאנחנו נאלצים לספוג, למיין, לשקול, לסלק – היא ממש לא תיאמן".

ושפרה לא הבינה למה לא לוקחים למנגנון החדש אחד מהעורכים של ההוצאה, אותה למשל. אבל לא ידעה איך להגיד ולמי. כבר ראתה את עצמה יד ימינו של עורך העל, התבוננה בכל הפתקים ומכתבי התודה שכתבו לה המחברים, כמה הם מעריכים את תרומתה לספר שלהם, אולי תראה את זה למנהל, אבל הוא יודע, הם אומרים את שבחה גם באוזניו, לא, היא לא תבקש ממנו. הוא אמור להציע לה... נמאס לה מספרי הזכרונות של מפקדי הפלמח, השתוקקה לרומאן עסיסי, עם אהבות סוערות וסוף בלתי נמנע...

שפרה מתבקשת ללשכת המנהל. בדרך לשם היא נתקלת באילנה עליון, העורכת החדשה, ידיה עמוסות מעטפות חומות ולבנות ובהן כתבי יד שקיבלה לערוך. בימים שהמנהל נמצא בהוצאה אילנה מגיעה בשבע בבוקר, שאז הם לבד, אין סכנה שהמזכירה שלו תעצור אותה לפני הכניסה אליו ותערוך לה בדיקה, שתי ידיה על העגילים שלך, על החולצה, חייבים להגיד לה משהו קל, אוורירי, לא מתנשא, בשבע בבוקר רבקה שמן עוד איננה, אז הם שותים יחד קפה שאילנה עליון מכינה ומגישה עם עוגה שהביאה מהבית. היא אוהבת "להיות בעניינים" והוא מכניס אותה לעניינים. כך, בפשטות, בלי צרמוניות, הוא מעביר לה יותר ויותר עבודות כי "היא מבינה בזה", כלומר: בספרות ההשכלה, שזה גם תחום ההתמחות שלו.

המנהל גבר כבן חמישים, צדעיים מאפירים, מבט נעים מבעד למשקפיים, אוהב להרצות, שפרה דווקא מקשיבה ברצון להרצאות שלו, בכל מקום שתפס אותה, בשירותים, במטבח, במדרגות, הוא היה מרצה, תמיד נודע לה משהו חדש באמצעותו, בעיקר: מה היה לפני מה, כי היא אף פעם לא ידעה מה לפני מה, שד"ל, רנ"ק, רמח"ל, כל ראשי התיבות הללו, שמות של חכמים, הכל היה עיסת ערפל, יתכן שזה בגלל שקשרו לה את יד שמאל לכיסא

כשהיתה קטנה, ההורים הטובים והמטפלת, מרוב דאגה לה. מתוך בורות. רצו שתהיה ימנית. ומאז, המוח שלה ממשיך בשלו – להעביר אינפורמציה ליד שמאל, ויד שמאל אומרת לו: טעות בכתובת. אני כבר ימנית. והאינפורמציה מתבלבלת, חוזרת למוח, ונשלחת ליד ימין, כך שכל דבר נטמע אצלה לאט, עד שהאינפורמציה מוצאת לה היכן להתאחסן לוקח לה זמן, ובעצם כל המחסן מבולגן, ההורים הטובים שלה, מרוב דאגה שתהיה כמו כולם, גרמו שתהיה עוד יותר שונה מהשונות שנולדה איתה. והמנהל עושה לה קצת סדר. היא אהבה את הדיבורים האלה האינסופיים שלו. גם כי היה לה עונג מסוחר לראות אותו מדבר את עצמו לדעת, היא גם אהבה שההוצאה תלך פייפן בגלל זה. היא לא הבינה איך ההוצאה לא הולכת פייפן בגלל זה. אם היא היתה מדברת כל כך הרבה, באריכות, היו מפטרים אותה. כנראה שלא, הנה נירה מדברת הרבה יותר, יותר איטי, פחות חכם, ולא מפטרים אותה. ובסוף ההרצאה שלו המנהל תמיד אומר "אבל לא לשם זה קראתי לך". עכשיו יציע לה מה שציפתה לו.

אבל הוא אמר: "מה קורה עם הדירה? אני מבין שאת לבד שם עכשיו, מה? אחרי שתבורי נפטר ביקשתי מהמשפחה שיבואו לראות אם יש שם משהו שהם רוצים. הם כבר היו? בסוף החודש חוזה השכירות נגמר והחלטנו שלא לחדש אותו. אנחנו משתדלים להימנע מהוצאות מיותרות. התנועה החליטה לא לתמוך בנו יותר. ישנה מצוקה - - - ודאי שמעת - - -".

כשהיא יוצאת מהמנהל היא נתקלת בגזבר. "תגיד", הוא אומר. "מי זה הבנצי שטיין הזה, הוא חבר שלך? למה אני אומר. כי התקשר אלי משהו וביקש שנפגש. הציע איזה רעיון מטורף. תגיד, הוא לא קצת פסיכי?"

* * *

שפרה עוברת לרחוב ארנון. לקראת בואו של בנצי שפרה ארזה את חפציה המעטים, הכינה לו מרק וכריכים שכבר חיממה כמה פעמים כי היתה קצרת רוח ונרגשת וכבר עברה שעה מהמועד שבנצי קבע. כשהגיע לבסוף בשעת ערב מאוחרת נראה עייף, בקושי חיך.

הוא נראה נהדף על ידי מאמץ הקיום, מותש, והיא כלל לא ביקשה ממנו, לא רצתה ממנו כלום. זה הוא שהתעקש להעביר את החפצים שלה לדירה החדשה. נדחף בכוח לחיים שלה. איך שכל אחד מצפה שהשני יחלץ אותו, ירים אותו, כל אחד נדחף בכוח לחיים של השני, בתקווה לתפוס איתו טרמפ לאיזה עתיד שונה, מסעיר. שלושה חודשים קודם לכן הובא לכאן המזרון והועלה לקומה רביעית על ידי בנצי ורועי ועתה הוא מועבר למשכן הקבע שלו בעזרת חבל. בינתיים אחד השכנים ניגש אל העוזר של בנצי ושואל: "תסלח לי, המכונית הזו שלך?" העוזר מתבלבל, קשה לו גם לשאת לבד את המזרון וגם לדבר. בדיוק בנצי הגיע: "כן?" והשכן: "תסלח לי, המכונית הזו שלך?" ובנצי: "כן" – והשכן: "אני מבקש ממך. זה המקום שלי". ובנצי, תוך כדי שהוא נחלץ לתפוס בפינת המזרון, עכשיו הוא בפינה אחת והעוזר בפינה הנגדית, עליהם להעמיס את המזרון על הגג של הפורד קורטינה: "תגיד לי, אתה לא מתבייש", הוא אומר לשכן, המאמץ ניכר בקולו. "המקום הזה שמור לגברת. היא גרה כאן כבר שנים ואתה מעז להגיד שזה שלך?" השכן לא הבין. הוא מעולם לא ראה את שפרה ולא ידע שהם שכנים. "אתה מוכן להזיז את המכונית שלך מכאן, אני חונה כאן כל יום, מי אתה, אני לא מכיר אותך ולא את הגברת. אני מבקש מכם. אתם חוסמים את הכניסה לחניה. כבר שעה אני מחכה שהמקום שלי יתפנה - - -"

עכשיו שהטעין את המזרון על גג המכונית בנצי מפנה את כל כוח רתחתו כלפי השכן: "אתה לא מתבייש? בגלל שהיא באה מקיבוץ זו סיבה לנצל את תמימותה? אז אין לה מכונית. מחר תהיה לה!"

גם כשהידק את המזרון לגגון של המכונית המשיך לצעוק, כמו נכנסה בו רוח רעה, וגם כשקשר את החבלים בקשר אחרון ופתח לפניו את הדלת גם אז עוד בערה בו חמת זעם תמוהה, ושפרה כבשה את הבושה ולא העירה לו כלום. היתה רוצה להשאיר אותו שם, את בנצי, שְעוֹן אל הקיר, כמו שמשאירים על שפת המדרכה חפצים ישנים לכל דורש. והנה בנצי נפטר כחצי שנה לאחר מכן, ואילו המזרון שהביא לה הלך איתה בכל הדירות

שאחר כך, עד הדירה הזו ברמת אביב, אליה הגיעה לבסוף כעבור שנים, הבית שחלמה עליו, והיא ישנה עליו לבד!

העוזר יושב מאחור, בנצי ושפרה מלפנים, לאט ובריכוז תימרן בין העמודים ופנה לרחוב ביאליק, ואז נסע קצת יותר מהר כדי שהמזרון לא יירטב בגשם, וכשעברו בגשר ההלכה ופניהם מערבה נראו כמו משפחה של פליטים העושה את דרכה לארץ המובטחת.